

Reactie op wetsvoorstel doorbraakaanpak onderwijs en jeugdhulp

Een goede samenwerking tussen ouders, leerlingen, scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten en hulp- en zorgverleners is van groot belang om met elkaar tot het juiste aanbod voor een leerling te komen. Dit wetsvoorstel draagt daar naar onze mening aan bij door samenwerkingsverbanden een expliciete wettelijk taak toe te kennen en de verplichting op te leggen om afspraken te maken met gemeenten over een integrale aanpak waarbij ruimte blijft behouden voor regionale invulling. Het biedt kansen om de werkwijze voor professionals en de ondersteuning van leerlingen en hun ouders te verbeteren. Heldere en eenduidige afspraken over de besluitvormingsprocessen en de werkwijze als er geen passend aanbod is maakt snel handelen mogelijk. Het biedt ook meer mogelijkheden voor professionals en leerlingen en/of ouders om samenwerkingsverbanden aan te spreken op hun verplichtingen.

De volgende aandachtspunten geven we graag mee:

Meer duidelijkheid over de verplichte doorbraakaanpak

- De term doorzettingsmacht doet vermoeden dat er 'geforceerd' (drang toepassen) gaat worden. Dit is echter niet aan de orde omdat er altijd toestemming nodig is van ouders en/of jeugdige over het aanbod en de ondersteuningsmogelijkheden.
- De zogenoemde verplichte doorzettingsmacht lijkt te zijn gebaseerd op de aanname dat een integrale aanpak wordt beperkt door het ontbreken van een wettelijke grondslag voor gegevensuitwisseling voor dit doel, zie toelichting 2.4. De toelichting van de wet (lid 2 van de betreffende artikelen) geeft aan dat het om een betere informatiepositie gaat waardoor samenwerkingsverbanden en de gemeente in staat zijn een dekkend aanbod te creëren en de individuele leerling beter te helpen. Dit ziet meer op een beheersmatig beleid. Wij vragen u toelichting 2.4 nader te duiden.
- Maak in het voorstel meer expliciet wanneer de doorbraakaanpak daadwerkelijk ingezet wordt, dus alleen in die gevallen waarin partijen er in onderlinge samenwerking met elkaar niet uitkomen.
- Spreek niet over procedures die moeten worden opgesteld, maar concreet over afspraken (wie doet wat wanneer en hoe te monitoren en evalueren).

Afspraken voor samenwerkingsverbanden

- Zorg voor borging van directe en continue betrokkenheid van ouders en/of jeugdige in plaats van het maken van procesafspraken over de wijze waarop wordt overlegd met hen.
- Onvoldoende komt naar voren de afweging dat ouders en/of jeugdige hun rechtspositie behouden. Niet alleen wat betreft instemming met het aanbod en de ondersteuningsmogelijkheden, maar ook als het gaat om het verwerken van persoonsgegevens om tot een passend aanbod te komen waaronder de gegevens over gezondheid en andere hulpverlening.
- Ons dringend advies is om een inhoudsdeskundige professional aan te wijzen als regievoerder met voldoende expertise en vaardigheden behorende bij de problematiek die speelt.
- Niet het beëindigen van verzuim binnen drie maanden zou het hoofdoel moeten zijn, maar het vinden van het best passende aanbod voor een kind waarmee het verzuim beëindigd kan worden.
- Geoorloofd verzuim kan in de praktijk een voorbode zijn van ongeoorloofd verzuim en schooluitval aldus de toelichting. Ook verwijderingen uit de klas/incidenten, (plotseling

terugvallende) schoolprestaties en/of verandering in (sociaal-emotioneel) welbevinden kunnen voorbodes zijn van latere schooluitval. Bij preventieve aandacht voor schooluitval moeten dus ook deze signalen meegenomen worden.

- Het wetsvoorstel spreekt over een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs, echter specifieke maatwerk dat een kind/jongere nodig heeft, kan niet altijd (direct) binnen het onderwijs gevonden worden. Wij vragen u om in een uiterste geval de mogelijkheid open te houden voor tijdelijke maatwerkoplossingen buiten het onderwijs.

Uitwisseling van gegevens tussen professionals, waaronder bijzondere persoonsgegevens

- Dit wetsvoorstel creëert de grondslag voor gegevensuitwisseling. De wijze van formulering van lid 2 miskent de positie van de professional in het onderwijs en jeugddomein. Professionals in de hulpverlening en de gezondheidszorg hebben een eigen professionele ruimte die hen in staat stelt om in het kader van het voorkomen van het thuiszitten en veelvuldig verzuim en niet deelnemen aan het onderwijs een eigen afweging te maken over gegevensdeling in de relatie met ouders en jeugdigen. Zij maken afwegingen die passen bij hun functie, positie, beroepscode en geheimhoudingsverplichting (Jeugdwet, WGBO, AVG) en doen dit altijd, afhankelijk van de leeftijd van de jeugdige, in nauw overleg met ouders en/of jeugdige.
- De formulering 'verwerken van persoonsgegevens' dekt onvoldoende de lading. Professionals worden gevraagd gegevens uit te wisselen over de inzet van jeugdhulp en andere gegevens zoals de gezondheid van jongeren. In lid 2 wordt expliciet vermeld dat het ook gaat om medische gezondheidsgegevens. Als we kijken naar lid 1 sub a dan wordt hier jeugdhulp in brede zin betrokken, de toelichting vermeldt ook zorg en kinderopvang door deze wetwijzingen naar een explicietere wettelijke taak zegt het voorstel in feite dat er sprake is van de AVG-grondslag 'het uitvoeren van een wettelijke taak' zonder daarbij in acht te nemen dat de professionals die worden bevraagd vaak in het kader van een hulpverleningsrelatie en een zorgrelatie een *geheimhoudingsverplichting cq beroepsgeheim* hebben conform de Jeugdwet, WGBO en/of wet BIG.
- In de toelichting wordt een parallel getrokken met de wijze van gegevensuitwisseling in de Wams die in een groter kader tot stand moet komen om de integrale aanpak te bevorderen. In de regelgeving van Wams wordt naar verwachting terecht opgenomen dat *de geheimhoudingsverplichting* van betrokken professionals dient te worden gerespecteerd. Overigens moet bij de uitvoering van de Wams de kanttekening worden geplaatst dat de druk die op professionals ontstaat om gegevens uit te wisselen groot is. Diezelfde druk ontstaat hier ook.

Wij zijn benieuwd naar de verdere uitwerkingen over de uitwisseling van persoonsgegevens en de relatie met de aanpak zoals beoogd in de Wams.

Monique Rook,



directeur NIP

Marlies Post,



directeur NVO

Jan Willem Bruins.



directeur BPSW